Enn nýtt í því hverfula, hefur hin kristilega skoðun aungvastað á því hinu ósýnilega og ófallvalta; nýtt í hjegóm-
-anum, sjer hún móti lífsins, hún sjer nýtt í dauðlegleikanum, hið eilífa líf. Þetta kristilega hugarfar
má því kalla eptirvæntingarinnar hugarfar ("Romantisk Aand"?). Þessi skoðun er gagnstæð hinni gömlu
Grísku fornaldarinnar skoðun den klassiske, gagnstætt hinni Romantiske. Hin gamla skoðun er í eðli sínu optimistisk,
og er "klassisk" að því leiti, sem hún álítur þetta líf, vera alfjörleikans fullkomnun, það verandi er í full-
komnum sætt við hugmynd sína ("quod petis hic est"). Hún lætur mesta tilverunnar í þessum heimi, Ach-
illes vill vera daglaunamaður hjer á jörð, enn Alki í Hades. Gagnstætt er hin kristilega skoðun, hún er óánægð
af því, að hið sýnilega sje ekki fullkomlega samsvarandi því ósýnilega. Hið kristilega hugarfar, er þessvegna
vonarinnar hugarfar. Það hugarfar, sem horfir á móti alfjörleikans takmarki, enn sem það er ekki búið
að ná — eða fá — sem sjer í voninni, hina sönnu fyllingu lífsins. Enn þó þessi skoðun sjái fyllingu lífsins, langt
álengdar í voninni, á hún líka þessa fyllingu lífsins hjá sjer nálega. Vegna þess að vonin er, er byggð á trúarþeing-
-unni, sem er andinn nýtt í þessum sýnilega heimi, fyrir Krists líf og dauða. Í hinni kristilegu skoðun verð-
-ur þessi grundvallarskoðun, að Guðsríkið sje komið, og enn ókomið, að fylling lífsins sje þegar fyrir hendi,
enn þó sje eptir að ná henni, og heimurinn sje enn ekki orðinn það, sem hann á eptir að verða, hann sje álengdar
frá hinu sanna takmarki. Hin kristilega skoðun, er í hinu bæggja, trúarinnar- og vonarinnar skoðun,
enn í hinu bæggja vonarinnar og eptirvæntingarinnar skoðun. Postulinn Páll kveður opt upp með þessa
kristilegu tilfinning (2 Kor. 4.18; — Fill. 3.20. — Ro. 8.18.); Hann segir að framtíðarinnar nái ekki einungis
til andans, heldur og til náttúrunnar. Náttúrunnar skín, og vjer berum himneska fjársjóðinn í veikum leir-
kerunum (2 Kor. 4.7.). Þannig er það einkennilega í þessari skoðun, að hún heimur til trúarinnar nýtt; Hinn
kristni lifir í ófullkomnum heimi, enn hann lifir og í himnunum, í hinum sanna lífsheimi —, Hann hef-
-ur hjer kvíða og hörmungar, enn frið í Guði og Kristi. Þetta er öðruvísi í hinni klass. hún hefur ein-
-ungis einn heim. — — —;

56. grein.

Vonin og eptirvæntingin, hefur fyrir aðalinntak langanirnar, og óskina eptir Guðsríki, — enn í hinni
bæggja er samfara henni sú tilfinning og fullvissa, að hinn eiginlegi vegur sje þegar fenginn = himin-
vonarinnar sje opt tekin. Þegar nú hugurinn festir sig einkum við þetta atriði, að hið fullkomna sje þegar
fyrir hendi, nýtt í ófullkomleikanum, þá myndast við þessari skoðun, hinn kristilegi fögnuður ("Humor").
Hin kristilega gleði, er aðskilin voninni, enn þó nokkuð annað, það, sem vonin sjer álengdar, það tekur fög-
-nuðurinn eins og nálægt; í gleðinni nýtur maður hins fremsta þess takmarks, sem lífið stefnir að, setur sig
á hið fullkomnasta sjónarmið, hinnar sigrandi kirkju, og skoðar allan ófullkomleika fyrir framan sigrað-
-ann. Hinn ósýnilegi heimur, lifir í brjósti þess fagnanda, og fyllir huga hans, og þessa heims takmörk
skoðar hann eins og heimsku fyrir Guði. Þetta hugarfar leggur dóminn á heimslífið, vegna þess hinn
fullkomni heimur, lifir í huga hins fagnanda, og frá hans sjónarmiði dæmir hann heiminn að vera ófull-
kominn og ósannan. Enn í hinu bæggja fyrirlítur hinn kristni ekki þennan heim, heldur metur
gildi hans eptir rjettlætisins reglunum, og metur nýtt móti hans, því leyndardómsins hugarfar liggur
til grundvallar. Þessvegna er þessi skoðun (gleðinnar hugarfar) alt annað enn "Ironian", sem gjörir gaman
að hjegóma heimsins því gleði-fagnaðar-boðskaparins liggur til grundvallar, að friðþægingin er skýr,
sem er gagnstætt neyðinni og ánægju, sem er andstætt háðsins. — —;

Fagnaðarins- og ánægjunnar-hugarfar, á sjer einungis stað í kristninni; — Í heiðninni gjetur "Hum-
-or" ekki átt sjer stað, því þar er ekki játaður mismunurinn á milli veruleikans og sjónarmiðsins, heið-
-in þekkir ekki tvo heima, eins og kristnin tvo. Þannig þekkir heiðnin, hjegóma og hjegómann þessa
lífs, og gjetur því hafið sig til að dæma það skringilega, hið skondlega (= Comedy), enn það er frá alls öðru
sjónarmiði; heiðnin gjetur hafið sig til þess, að gjöra gys að hjegóma heimsins og lífsins, það gjörði hinn forn
Sókrates, í viðræðum sínum við "Sophi", þá nýtti öll vizka hans til þess — að því — að öll spekin manns
nýtti til þess að vita, að hann vissi ekkert. Þetta er "Ironi", enn ekki hið kristilega fagnaðar-
hugarfar, því alla "Ironie" vantar fögnuð náðarboðskaparins, og er andstætt "Persiu", og hefur ekki
-ið í sjer neitt af ánægjunnar, hún gjetur einungis sjeð hjegóma lífsins, enn ekki fyllingu þess. —
Fagnaðar-hugarfarið, er öðruvísi. Því það lifir í vissunni, að til sje hinn sanni lífsheimur í fullkomnum
heimi, þó hann sje ekki kominn í ljós. Í gyðingdómnum gjetur heldur ekki fögnuðurinn lifað, því það
fullkomna, er það einungis í voninni. Messíasarríkið er þar einungis í eptirvæntingunni, enn kraptar
þess gjeta ekki lýst sjer þegar í huga manns, sem komið fram inn. Hin kristilega gleði, gjetur fyrst átt sjer
stað, þegar tímar fagnaðarboðskaparins eru komnir, þegar andanum er úthelt, þá gjetur fyrst gleðin í heilög-